

ENGLENES OPGAVER I BIBELEN

BAGGRUNDSTEKST 1

Der findes mange måder at gruppere engle i Bibelen på. Den klassiske måde efter det himmelske hierarki gennemgås i baggrundstekst 2: *Det himmelske hierarki*. I dette projekt tager vi primært udgangspunkt i en mere pædagogisk gruppering efter englenes funktion eller opgave, som det kaldes i projektet.

Vi har valgt at inddele englene efter 5 forskellige opgaver, for at give eleverne et redskab til at kunne skelne engle fra hinanden og fokusere på det væsentlige i fortællingerne, -nemlig hvad engle gør.

I fase 2 vil eleverne blive præsenteret for de 5 grupper af engle. I fase 3 vil de arbejde med 5 bibeltekster, der eksemplificerer de 5 engleopgaver.

BUDBRINGERENGLE

Denne opgave er uden tvivl den mest udbredte opgave, engle udfører i Biblen. Dette understøttes af det faktum, at ordet engel (fra græsk 'angelos') betyder 'en budbringer'. Disse engle bringer budskab og vejledninger gennem sang og tale fra Gud til mennesker og forbinder på den måde himmel og jord.

Blandt eksempler på budbringerengle kan nævnes fortællingen om Marias Bebudelse, hvor Maria får at vide, at hun er gravid (Lukasevangeliet kapitel 1, vers 26-38). Englekoret julenat, der fortæller, at Guds søn er født (Lukasevangeliet kapitel 2, vers 8-20). Og englen ved graven påskemorgen, der fortæller, at Jesus er stået op fra de døde (Matthæusevangeliet kapitel 28, vers 1-8).

I englekortspillet har budbringerengle ofte gode sang- og taleevner.

HJÆLPERENGLE

Nogle gange berettes det, hvordan engle meget direkte griber ind i menneskers liv og hjælper dem med mere end blot at overbringe et budskab eller at vejlede dem. Dette er den næstmest udbredte opgave engle udfører i Biblen.

I fortællingen om Bileam og æslet forsøger en engel

direkte at stoppe Bileam, der er i færd med at hjælpe Kong Balak med at udrydde israelitterne (4. Mosebog kapitel 22).

En anden type hjælpeopgave, som engle har, er at bringe de døde til Gud. Det er en forestilling, der i dag er meget udbredt. Går man en tur på kirkegården, vil man kunne se mange engle rundt omkring på gravstenene. Denne forestilling har historisk ikke fyldt meget, men der er dog enkelte eksempler på det i Bibelen (Fx Lukasevangeliet kapitel 16, vers 22).

En tredje hjælpeopgave, som kun delvist er beskrevet i Bibelen, men som senere har påvirket den folkelige opfattelse af engle, er begrebet skytsengle.

I 1600-tallet opstod idéen om, at der findes personlige skytsengle, der våger over og holder øje med den enkelte. Tanken går tilbage til Jesus ord om børnene i Matthæusevangeliet kapitel 18, vers 10, hvor der står:

"Se til, at I ikke ringeagter en af disse små. For jeg siger jer: Deres engle i himlene ser altid min himmelske faders ansigt."

I den folkelige tradition er skytsenglene blandt de mest populære engle. Især i 1800-tallet var billeder af skytsengle udbredte. De forestillede engle, der gik bag barnet ved kanten af afgrunden for at passe på det, eller stod bag sengen om natten og passede på det.

Skytsenglene udgør en væsentlig del af engletroen i dag, idet nogle forbinder engle med en uventet advarsel eller indskydelse, man kan få i vågen tilstand eller i drømme, eller en umiddelbar uforklarlig trøst i et svært øjeblik. Fra gammel tid fortælles det, at når et barn smiler i søvne, er det fordi, englene taler med det. Måske har det inspireret Grundtvig til salmen: *Sov sødt, barnlille?* Denne salme indgår i øvrigt i projektets lokale kirkebesøg. I den katolske kirke er troen på skytsengle en del af den officielle lære. I Den Danske Folkekirke er det

BAGGRUNDSTEKST 1

ikke tilfældet, men alligevel er der mange af kirkenes medlemmer, der tror på skytsengle.

VOGTERENGLE

Flere af de førømtalte skytsengle hjælper og beskytter mennesker mod ulykke og ondskab, men der er også engle, hvis opgave det er at beskytte Gud eller rettere Guds hellighed. Disse engle har til opgave at holde orden og adskille det guddommelige og det jordiske, det hellige og det profane, det rene og det urene. Tanken bag er den, at det jordiske vil gå til grunde i Guds renhed.

I forlængelse af denne tanke sætter Gud en Kerub med flammesværd til at vogte indgangen til paradiset, efter mennesket er blevet vist bort derfra (1. Mosebog kapitel 3).

På samme måde med Pagtens Ark, hvori de to stentavler med de ti bud efter sigende var placeret. Arken var udsmykket med Keruber for at vise, at den var særlig hellig og vogtet af englene selv (fx 2. Mosebog kapitel 25, vers 18).

Vogterenglenes vigtigste opgave er at passe på Gud selv. I Bibelen hører vi om vogterengle, der står vagt foran Guds trone i himlen. De, de mægtigste af alle engle, kaldes Serafer.

I englekortspillet har vogterengle ofte god styrkeevne.

KAMPENGLE

Vogterengle er kendetegnet ved, at de passivt er sat til at vogte en genstand, et sted eller Gud selv. Kampengle derimod har en mere aktiv opgave. De bliver sendt i krig. De kæmper for Guds sag og bekæmper Guds modstandere, om det er mennesket eller det onde selv.

Således fortælles det, at den assyriske konge Hizkija var ved at erobre Jerusalem, men at Gud en nat sendte sin engel, for at beskytte sit folk. Kampenglen gik gennem deres lejr og dræbte 185.000 mand (2. Kongebog kapitel 18-19).

Det er også en udbredt kristen forestilling, at på den sidste dag skal Gud sende sin englehær, som

én gang for alle skal overvinde det onde og gennemtrumfe Guds retfærdighed (fx Matthæusevangeliet kapitel 16, vers 27).

I englekortspillet har kampengle ofte god styrkeevne.

ONDE ENGLE

I Bibelen hører man ikke kun om de engle, der kæmper Guds sag, men også om engle, der er Guds modstandere. Særligt en modstander hentydes der flere gange til, nemlig Satan. Det nævnes flere gange, at han er styrtet til jorden, og det har nogle tolket som om, han var et himmelsk væsen, en engel, der er faldet ud af Guds orden (se fx Johannes Åbenbaring kapitel 12, vers 8-9). Ordet Satan betyder faktisk 'modstanderen'. I Jobs bog kaldes Satan for en gudesøn (Jobs Bog kapitel 2, vers 1), og det er blevet fortolket, som at han er et himmelsk væsen, en engel.

Ikke nok med at Djævelen, i al fald indirekte, kaldes en engel, så fortælles det også, at han selv har engle, der tjener hans onde sag (fx Matthæusevangeliet kapitel 25, vers 41).

Englene fremstår altså meget tvetydige i Bibelen. Engle er ikke bare søde og venlige væsener. De kan gribe til våben og kæmpe uden nåde - nogle endda for det onde! Det er ikke uden grund, at den hyppigste reaktion hos dem, der møder en engel, er frygt. Derfor indleder englene, i følge Bibelen, ofte deres tale med ordene: "Frygt ikke".